

положень, встановлених для захисту права власності. Нові регламентації відповідно до ст. 138 ГКУ набуло право оперативного використання майна.

Суб'єкт господарювання – відокремлений підрозділ (структурна одиниця) господарської організації використовує надане йому майно для здійснення господарської діяльності на праві оперативного використання майна. Обсяг майнових правомочностей суб'єкта господарювання в межах права оперативного використання майна визначається господарською організацією, до складу якої входить зазначений суб'єкт, відповідно до закону.

У ст. 133 ГКУ визначається, що господарська діяльність може здійснюватися також на основі інших речових прав (володіння, користування тощо), передбачених Цивільним кодексом України. Майно суб'єктів господарювання може бути закріплено на іншому праві відповідно до умов договору з власником майна.

Отже, суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на основі права оперативного використання майна, не можуть мати статусу юридичної особи і реалізують свою господарську компетенцію в межах статусу, визначеного господарською організацією, до складу якої вони входять. Держава забезпечує рівний захист майнових прав усіх суб'єктів господарювання.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

УДК 349.42:33(043.2)

Нікітіна І. В., Коломієць С. М., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Формування й удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку агробізнесу має базуватися на розкритті сутності самого поняття «агробізнес». Аграрний бізнес – це особлива підсистема економічних відносин, що склалася в аграрному секторі розвинених країн внаслідок злиття аграрного, промислового і торгового капіталу у процесі поглиблення інтеграційних зв'язків між сільським господарством та промисловістю (вертикальної інтеграції).

Виникнення концепції «аграрного бізнесу» припадає на кінець 50-х

років минулого століття в країнах Західної Європи та США. Концепція була розроблена в працях американських дослідників Дж. Девіса і Р. Голдберга. Вони визначили агробізнес як суму всіх операцій, пов'язаних з виробництвом, зберіганням, транспортуванням, переробкою і розподілом сільськогосподарської продукції та наданням послуг у сфері ресурсного забезпечення сільського господарства [1].

У 1963 р. Дж. Сакс у книзі з питань аграрного бізнесу дав таке визначення цього терміна: «Нині існують такі тісні взаємовідносини між сільським господарством, промисловістю щодо його постачання і тими галузями, які переробляють та реалізують сільськогосподарські продукти, що слово «агробізнес» увійшло в нашу мову, щоб підкреслити ці відносини».

Що ж стосується формування ринкових відносин в аграрному секторі національної економіки та формування конкурентоспроможності аграрних підприємств, то воно неможливе без здійснення відповідних економічних реформ та включення України у світові інтеграційні процеси.

Дослідження проблем зовнішньоекономічних зв'язків суб'єктів національної економіки, шляхів та методів їх вирішення та їх ролі у формуванні конкурентоздатності аграрних підприємств знайшли відповідне відображення в наукових працях відомих вчених-економістів – М. Туган-Барановського, П. Т. Саблука, В. Г. Андрійчука, М. Й. Маліка, В. В. Юрчишина, Т. Ю. Богомолової, В. І. Бойка, В. П. Галушки, В. І. Губенка, О. Д. Гудзинського, та інших вчених.

Слід зазначити, що в аграрному секторі економіки України існує низка загрозливих явищ, що свідчать про низьку конкурентоспроможність українських підприємств:

1. Низька ефективність цієї галузі порівняно з іншими країнами – загрозливим, з точки зору продовольчої безпеки, можна вважати істотне зниження рентабельності основних видів продукції сільського господарства.

2. Невідповідність структури українського експорту попиту країн ЄС на сільськогосподарську продукцію. Значні порівняльні переваги на ринках країн ЄС Україна має лише у торгівлі жирами, маслами тваринного і рослинного походження та зерновими культурами

3. Невелика частка підприємств, сертифікованих згідно міжнародних стандартів.

4. Низька якість продукції внаслідок того, що 60 % сільськогосподарської продукції виготовляється дрібними приватними господарствами населення, які обмежені фінансовими, матеріальними, технологічними, інформаційними ресурсами; у виробництві аграрної продукції зайняті переважно особи без належної фахової підготовки.

З огляду на це, до першочергових шляхів вирішення даних проблем належить створення ефективного механізму державного регулювання в

АПК. З метою формування конкурентоспроможного, стабільного, успішного агропромислового сектора економіки на зовнішньому ринку доцільно провести розбудову належної інфраструктури, яка сприятиме залученню іноземних інвестицій та значних приватних капіталовкладень; поліпшити взаємозв'язки українських підприємств на основі кооперації та спеціалізації; налагодити співпрацю підприємств АПК з науково-дослідними установами; посилити застосування прогресивних технологій, використання високоврожайних сортів і гібридів сільськогосподарських культур; удосконалити матеріально-технічну базу аграрних підприємств; сприяти гармонізації вітчизняних стандартів на продукцію агропромислового комплексу згідно стандартів Європейського Союзу, куди прагне вступити Україна, а також використовувати позитивний досвід країн ЄС у регулюванні ринку аграрної продукції у напрямі зміцнення її конкурентоспроможності [2].

Таким чином, одним із найважливіших завдань перетворення та удосконалення АПК України є підвищення ефективності його функціонування на зовнішньому ринку. Про це свідчать: низька конкурентоспроможність галузі порівняно з іншими країнами, невідповідність структури українського експорту попиту інших країн на сільськогосподарську продукцію, невеликий відсоток підприємств, сертифікованих згідно міжнародних стандартів, невідповідність систем управління якістю, тощо. З метою усунення цих проблем, слід розпочати реалізацію таких заходів, як впровадження стандартів ЄС на продукцію, налагодження сучасної інфраструктури, посилення кооперації, збільшення експортного потенціалу вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції [3].

Література

1. Devis S. H. and Goldberg P. A. A concept of agribusiness. – Boston Mass: Harvard Univ. – 1957. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%8B%D0%B9/Downloads/efek_2011_12_57.pdf
2. Кваша С. М. Трансформаційні перетворення в зовнішньоекономічній діяльності АПК / С. М. Кваша // Вісник аграрної науки. – 2000. – № 8. – С. 71-73.
3. Абрамович А. І. Теоретичні основи та форми прояву аграрного бізнесу / А. І. Абрамович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=907>